

Bibliotekoznawstwo w szkole

STUDIA PODYPLOMOWE

Program studiów

14

Liczba miesięcy nauki

311

Liczba godzin zajęć

90

Liczba godzin praktyk

14

Liczba zjazdów

3

Liczba semestrów

Podstawy wiedzy o bibliotece (10 godz.)

- Typologia bibliotek
- Biblioteka w systemie kultury
- Rodzaje bibliotek i ich zadania
- Użytkownicy bibliotek
- Działalność bibliotek (usługowa, informacyjna, wydawnicza)

Prawo w bibliotece (10 godz.)

- Podstawowe akty prawne
- Prawo autorskie i prawa pokrewne
- Egzemplarz obowiązkowy
- Kwalifikacje pracowników
- Kodeks pracy
- Zamówienia publiczne

Historia książki i bibliotek (10 godz.)

- Pismo jego istota, funkcje i rozwój
- Morfologia książki dawnej
- Charakterystyka produkcji wydawniczej i piśmiennictwa okresu książki drukowanej ręcznie
- Rewolucja przemysłowa i charakterystyka książki XIX w.
- Najważniejsze zabytkowe kolekcje
- Biblioteki w Polsce

Organizacja i zarządzanie zbiorami w bibliotece (10 godz.)

- Pojęcie dokumentu, podział i charakterystyka zbiorów
- Specjalizacja w zakresie gromadzenia zbiorów
- Zasady budowania zasobów w różnych typach bibliotek
- Zasady gromadzenia zbiorów (kompletność, aktualizacja, selekcja)

- Źródła informacji o dokumentach
- Źródła gromadzenia zbiorów
- Ewidencja zbiorów i inwentaryzacja zbiorów
- Udostępnianie zasobów
- Digitalizacja
- Ochrona i konserwacja zbiorów

Prasa i czasopisma (10 godz.)

- Gromadzenie (od zamówienia do archiwizacji)
- Opracowanie tradycyjne i elektroniczne
- Rodzaje czasopism specjalistycznych

Opracowanie formalne zbiorów (10 godz.)

- Normy i standardy opisu formalnego zbiorów bibliotecznych
- Podział i typologia katalogów
- Zasady katalogowania alfabetycznego
- Hasła wzorcowe

Opracowanie rzeczowe zbiorów (10 godz.)

- Historia klasyfikacji nauk i piśmiennictwa
- Języki informacyjno-wyszukiwawcze
- Systemy klasyfikacji (klasyfikacja rzeczowa, Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna, języki haseł przedmiotowych (JHP BN, KABA), deskryptory BN)

Zarządzanie biblioteką (15 godz.)

- Biblioteka jako organizacja (zarządzanie organizacją, style kierowania)
- Struktura różnych typów bibliotek (rodzaje struktur organizacyjnych)
- Zarządzanie strategiczne biblioteką
- Zarządzanie personelem (pracownicy bibliotek i ośrodków informacji naukowej, zawód, etyka)
- Budowanie efektywnego zespołu (motywowanie, kultura organizacyjna)
- Zarządzanie talentami
- Analiza ról odgrywanych w zespole
- Rozwiązywanie konfliktów

Marketing i promocja (10 godz.)

- Wizerunek biblioteki (marketing biblioteczny, promocja biblioteki w środowisku lokalnym, public relations, reklama, plan marketingowy, strategie promocyjne, sponsoring)
- Badanie potrzeb użytkowników
- Analiza SWOT
- Strategia rozwoju biblioteki
- Organizacja imprez kulturalnych i naukowych

Komunikacja w bibliotece (10 godz.)

- Społeczne aspekty komunikacji (procesy komunikowania się w społeczeństwie)
- Środki i formy komunikowania
- Język jako narzędzie komunikacji
- Etyka komunikacji

Social media w bibliotece (10 godz.)

- Historia mediów społecznościowych
- Narzędzia social media (Facebook, Twitter i in.)
- Marketing społecznościowy
- Budowanie relacji z klientami
- Webwriting

Menedżer kultury w bibliotece (10 godz.)

- szanse i wyzwania dla bibliotek
- łączenie bibliotek z instytucjami kultury
- animator kultury
- organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej
- organizowanie imprez kulturalnych i artystycznych
- rola i funkcje menedżera kultury

Nowoczesna biblioteka szkolna (8 godz.)

- Akty prawne regulujące pracę w bibliotekach szkolnych. Standardy.
- Tendencje w rozwoju współczesnych bibliotek szkolnych w Polsce i w krajach Unii Europejskiej.

- Wskazanie zmian i oczekiwań użytkowników bibliotek szkolnych i pedagogicznych.
- Podstawowe zadania nauczyciela-bibliotekarza.
- Ewaluacja. Ocena jakości i efektywności pracy biblioteki szkolnej.

Czytelnictwo (10 godz.)

- Czytelnictwo a komunikacja społeczna
- Współczesna wiedza o czytelnictwie
- Interdyscyplinarny charakter czytelnictwa
- Badania czytelnictwa
- Metody i techniki badań czytelnictwa
- Czytelnictwo różnych grup wiekowych oraz społecznych
- Specjalne grupy czytelników

Źródła informacji (10 godz.)

- Warsztat informacyjny bibliotekarza
- Tradycyjne i nowoczesne źródła informacji
- Standardy w działalności bibliograficznej
- Metodyka bibliograficzna
- Polskie i zagraniczne spisy i serwisy bibliograficzne (bibliografie narodowe i specjalne, bazy danych)
- Biblioteki cyfrowe
- Open access
- Selekcja w Internecie

Współczesne systemy informacyjno-wyszukiwawcze (10 godz.)

- Systemy biblioteczne
- Budowa i funkcje systemów bibliotecznych
- Systemy biblioteczne w polskich bibliotekach
- Katalogi centralne

Współczesny rynek wydawniczy (5 godz.)

- Tendencje na polskim i światowym rynku książki (książka tradycyjna i elektroniczna)
- Segmenty rynku książki

- Publikacje elektroniczne
- Targi książki
- Portale i wortale rynku książki
- Książki nagradzane
- Podstawy zagadnień wydawniczych i księgarskich
- Design książki współczesnej

Polska literatura współczesna (5 godz.)

- Periodyzacja literatury po roku 1939
- Najważniejsze nurty, tendencje i pokolenia literackie
- Literatura polska po przełomie 1990 roku
- Ośrodki kultury polskiej na emigracji
- Polska literatura współczesna w sieci

Literatura dla dzieci i młodzieży (7 godz.)

- Książki dla dzieci i młodzieży (geneza, konwencje, tematy, gatunki)
- Rozwój książki dla dzieci
- Główne nurty powieści dla młodzieży (mody literackie)
- Kanon lektur
- Edytorstwo książki dla dzieci i młodzieży (ilustracje)
- Literatura dla dzieci i młodzieży w sieci
- Nagrody (polska sekcja IBBY)
- Prasa dla dzieci i młodzieży

Dydaktyka (125 godz.)

1. Animacja w bibliotece (15 godz.)

- organizacja imprez bibliotecznych
- nowoczesne metody i techniki promocji czytelnictwa i książki
- zagadnienia edukacji regionalnej
- klasyfikacja form i metod pracy z czytelnikiem, działania animacyjne
- oferty biblioteki adresowane do różnych kategorii czytelników
- formy działalności edukacyjno-kulturalnej

- gry i zabawy czytelnicze
- konkursy czytelnicze

2. Biblioterapia (15 godz.)

- psychologiczne podstawy biblioterapii
- terapeutyczna funkcja literatury
- metody i techniki stosowane w biblioterapii
- wykorzystanie biblioterapii w pracy z czytelnikiem chorym i niepełnosprawnym
- konstruowanie scenariuszy zajęć biblioterapeutycznych

3. Internet i multimedia w dydaktyce (15 godz.)

- materiały dydaktyczne dostępne w Internecie
- narzędzia do tworzenia cyfrowych materiałów dydaktycznych opracowanie cyfrowych materiałów dydaktycznych
- prawo autorskie w Internecie

4. Usługi biblioteczne i informacyjne (10 godz.)

- charakterystyka współczesnych usług
- typologia usług
- promocja usług
- usługi a czytelnik

5. Metodyka pracy nauczyciela bibliotekarza (20 godz.)

- działalność informacyjna
- praca pedagogiczna z uczniem: uczeń jako użytkownik biblioteki szkolnej
- praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- praca z klasą - kształcenie umiejętności informacyjnych, praca z zespołami uczniów
- terapeutyczne i kompensacyjno-profilaktyczne funkcje biblioteki szkolnej
- współpraca nauczyciela bibliotekarza z gronem pedagogicznym
- rodzice i inni użytkownicy biblioteki szkolnej

6. Organizacja biblioteki szkolnej i pedagogicznej (15 godz.)

- kierunki rozwoju bibliotekarstwa szkolnego na świecie i w Polsce
- podstawy prawne funkcjonowania bibliotek szkolnych i pedagogicznych
- planowanie i dokumentowanie pracy w bibliotece
- status nauczyciela bibliotekarza, wymagania kwalifikacje i droga awansu zawodowego
- urządzenie i wyposażenie lokalu
- biblioteki szkolne i pedagogiczne w środowisku

7. Metodyka pracy z czytelnikiem (20 godz.)

- użytkownicy bibliotek
- metody i formy pracy z czytelnikiem dorosłym
- metody i formy pracy z czytelnikiem trudnym
- metody i formy pracy z czytelnikiem chorym i niepełnosprawnym
- edukacja czytelnicza

8. Organizacja biblioteki akademickiej i publicznej (15 godz.)

- organizacja i funkcjonowanie biblioteki akademickiej
- zadania biblioteki akademickiej
- użytkownicy bibliotek akademickich
- warsztat pracy naukowej i dydaktycznej
- pomoc w kształceniu studentów, kadry naukowej
- organizacja i prowadzenie bibliotek publicznych
- zadania wojewódzkiej biblioteki publicznej
- zadania powiatowej biblioteki publicznej
- upowszechnienie czytelnictwa
- kształtowanie kultury czytelniczej
- zaspokajanie potrzeb czytelniczych
- uzupełnienie działalności innych typów bibliotek
- kształtowanie kultury czytelniczej
- zagadnienia prawne i finansowe

Seminarium (6 godz.)

- Przygotowanie do pisania pracy dyplomowej

Praktyka (90 godz.)

Praktyka dotyczy osób posiadających kwalifikacje pedagogiczne, które chcą pracować w bibliotece szkolnej lub pedagogicznej.

W trakcie praktyk uczestnicy poznają warsztat pracy bibliotekarza. Zapoznają się z wyposażeniem i dokumentacją biblioteki. Poznają w praktyce zasady gromadzenia, udostępniania, ewidencjonowania, selekcji i ochrony zbiorów. Poznają formy i metody pracy z czytelnikiem wykorzystywane w bibliotece.

Warunki zaliczenia

- dwa testy półroczne

- praca podyplomowa w formie projektu (prezentacja działań praktycznych)
- praktyka zawodowa dla osób posiadających kwalifikacje pedagogiczne
- obrona projektu